

С Т А Н О В И Щ Е

от доц. д-р Мариана Йорданова Димова – Габровска, д.м.н.

Катедра Протетична Дентална медицина, Факултет по Дентална медицина,
Медицински университет – София, избрана за външен член на Научно жури,
определено със Заповед на Ректора на Медицински университет – Пловдив

№ Р-35/07.01.2019

Относно: дисертационен труд за придобиване на образователната и научна степен „Доктор” по специалност 03.03.03. на тема „Антропометрични зависимости и тяхната относителност в естетичното планиране”

Дисертант: д-р Стефан Чавдаров Златев, докторант в Катедра по протетична дентална медицина на Факултета по дентална медицина при Медицинския университет – Пловдив

Кратки биографични данни

Д-р Стефан Чавдаров Златев завършва Факултета по дентална медицина на Медицински университет – Пловдив през 2012 г. и от 2013 г. е асистент към катедра „Протетична дентална медицина“ в същия факултет.

През 2016 г. придобива специалност „Протетична дентална медицина“ и е зачислен като докторант на самостоятелна подготовка към едноименната катедра катедра.

Има 17 научни статии и 55 участия в конференции и конгреси.

Член е на БЗС, на БНСД, БАЕС и IADR.

Обща характеристика на дисертационния труд

Представеният дисертационен труд е написан на 250 страници. Съдържа 34 фигури, 36 таблици, 27 диаграми и 65 приложения. В книгописа са цитирани 426 литературни източника, от които 45 са на кирилица и 381 на латиница. В цитираната литература са представени съвременни източници от последните пет години.

Дисертационният труд е структуриран правилно. Съдържа въведение (2 стр.), литературен обзор (47 стр.), цел и задачи (2 стр.), материал и методика (36 стр.), резултати и обсъждане (65 стр.), заключение (7 стр.), изводи (1 стр.), приноси (1 стр.), библиография (31 стр.) и приложения (44 стр.).

Актуалност на разработения проблем

Научният труд на д-р Златев разглежда въпроси, с отношение към естетичното планиране, количествената и психометричната оценка на привлекателността „усмивката“.

Темата е актуална, тъй като познаването и информираното, осъзнато боравене с антропологичните закономерности, определящи крайното впечатление за “красота”, е предпоставка за постигане на оптимум при възстановяването на естетическия медико-биологичен показател в денталната медицина.

Поставен е акцент върху относителния характер на ролята на субективната оценка за влиянието на някои от макроестетичните фактори.

Проведен е съвременен анализ на значението на линията на усмивката, на букалните коридори, на височината на усмивката, на плътността на устните и на съвпадението на средната линия на съзъбието с медиалната равнина при оценка на привлекателността на усмивката.

Проведените изследвания водят до добре аргументирани резултати и заключения.

Литературният обзор ясно представя научния проблем – разгледани са елементите на усмивката, които обуславят атрактивността ѝ. Цитирани са водещи автори, които използват различни методи за оценка на естетиката на усмивката. Обърнато е внимание на възможностите на количествената оценка на средните стойности на компонентите на усмивката и на необходимостта от определяне на индивидуалната естетична норма, на границите на хармония, баланс и атрактивност.

Представени са различни методи за оценка и анализ на усмивката. Цитирани са източници, които съобщават за възможностите на антропометричните, фотометричните и триизмерните методики, на структурираната светлина и др. На тази основа д-р Златев аргументира необходимостта от задълбочено проучване на валидността на дистанционните методи за анализ на усмивката и от апробиране и въвеждане на стандартизиран протокол за провеждане на изследванията.

Целта е формулирана правилно – „да се изследват и оценят елементите на количествената и психометрична оценка на привлекателността на усмивката“.

За изпълнението на целта са поставени шест задачи, решени с достатъчен материал:

- **по първа задача** за създаване на текстов масив са използвани 192 резюмета на статии;
- **по втора и трета задача** за разработване на протокол за стандартизиране на качеството на изображенията при оценка на елементите на усмивката и за сравнителен анализ на прецизността на антропометричното и на дистанционните изследвания са изследвани 48 лица;
- **по четвърта задача** за създаване и апробиране на устройство за автоматизирано регистриране на резултати, получени при провеждане на Q-sort изследване са направени по шест записа от общо пет оператора;
- **по пета задача** за изследване на субективното мнение относно влиянието на букалните коридори и линията на усмивката чрез метода Q-sort са анкетирани общо 98 души;
- **по шеста задача** за потвърждаване на относителния характер на субективната оценка за някои макроестетични фактори е проведено анкетно проучване сред 384 души.

Постигнатите резултати, които водят до логични заключения, могат да бъдат разгледани като достойнства, постижения и приноси на дисертационния труд.

Литературният обзор е научно-теоретичен принос на дисертацията. Обобщени са и са анализирани научните достижения по отношение на клиничните параметри и методите за оценка на естетиката на усмивката.

За първи път у нас е приложен метод за обективен анализ на наличната в литературата информация относно елементи на усмивката, имащи отношение към възприятието за привлекателност.

Създаването на установка за клинични фото- и видеометрични изследвания и на устройство за автоматично регистриране на резултати получени от Q-sort изследване представлява значим научно-приложен принос на разработката.

Предложен е систематизиран протокол за определяне на качеството на дигиталните изображения.

Като приноси с потвърдителен характер могат да бъдат определени доказването на взаимозаменяемостта на фото- и видеометричния анализ на антропометрични зависимости в периоралната област; потвърждаването на значението на макроестетичните фактори за субективното възприятие и на ефекта на обърнатата линия на режещите ръбове, както и на разположението на инцизивната точка за формирането на възприятие за привлекателност на усмивката.

Представените резултати са добре онагледени с фигури, с таблици и приложения, интерпретирани са убедително и показват, че дисертационният труд е лично дело на д-р Стефан Златев.

Изводите са осем на брой и съответстват на получените резултати.

Авторефератът отговаря на изискванията за изготвяне на автореферат на дисертационен труд.

Във връзка с дисертационния труд д-р Златев има 4 научни статии и 3 участия в конгреси.

В заключение дисертационният труд на д-р Стефан Чавдаров Златев „Антропометрични зависимости и тяхната относителност в естетичното планиране” е актуална и оригинална научна разработка, която отговаря на изискванията за присъждане на образователната и научна степен „доктор”. Давам своята положителна оценка и ще гласувам убедено с „ДА”, за присъждане на образователната и научна степен „доктор” на д-р Стефан Златев.

.....

08.02.2019 г.

Доц. д-р Мариана Димова – Габровска, дмн